

Barnfridsbrottet i praktiken – en överflygning

Markus Antonsson, 7 oktober 2025

**Årets
samhälls-
insats 2025**

SVENSKA
UTBILDNINGSPRIS

Markus Antonsson

Trygghets- och säkerhetsexpert

Ägare av **Markus Antonsson AB** som fokuserar på att skapa tryggare arbetsplatser, skolor och hem.

Yrkeserfarenhet inom kriminalvård, flygbolag och över 20 år som polis.

Sakkunnig i psykiskt och fysiskt våld mot närstående ("våld i nära relationer").

Agenda

- Varför skapades barnfridsbrottet?
- Begreppet "bevittna"
- Vem räknas som "närstående"
- Mänskliga och juridiska konsekvenser
- Barns utsatthet

Exempel från verkligheten

Ett barn...

...ser sin mamma bli
slagen i ansiktet pappan.

...ser sin pappa bli psykiskt nedtryckt
(kontrollerad, förolämpad,
förnedrad) av mamma.

...hör upprepade hot och
dunsar genom väggarna.

...står bredvid när pappa hotar
mamman med kökskniv.

...hör olika
förolämpningar och
skällsord genom väggen.

Varför ny lag?

- Bevittna våld mellan närstående = psykiskt våld.
- Synliggörande, både i statistik och påvisa stödbehov.
- Rättighetskränkning och upprättelse saknades.
- Kriminaliserad handling sänder tydlig signal att det är skadligt och farligt för barnet.
- Barnkonventionen svensk lag 2020 vilket föranledde utveckling av lagstiftningen.
- Uppskattningsvis lever 200 000 barn med våld i hemmet.

Vad är skillnaden med barnfridsbrottet?

- **Från vittne till målsägande med egna rättigheter.**
- Rätt till målsägandebiträde och skadestånd.
- Tydligt erkännande för den kränkning barn utsatts för.
- Inte "bara olyckligt" att barn tvingas bevittna våld utan ett brott.
- Stärker samhällets normer och kan öka benägenheten att anmäla.
- **Skyddsåtgärder kan bli aktuella (ex. kontaktförbud).**

Vad innebär barnfridsbrottet? (BrB 4 kap. 3 §)

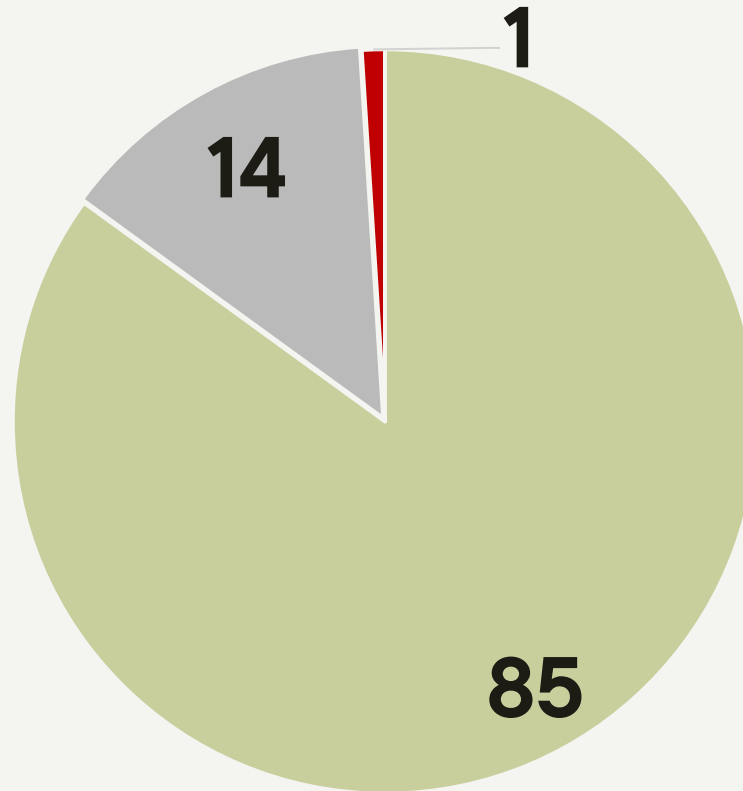
Barnfridsbrottet gäller när barn ***bevittnar*** vissa brott (t.ex. misshandel, olaga hot, sexualbrott) som begås mot en närstående eller annan person som barnet står i särskild relation till.

Brott sedan 1 juli 2021.

Gradindelad i ringa, normalgrad och grovt.

Bevittna = se eller höra.

Olika grad (%) av barnfridsbrott

■ Normalt barnfridsbrott ■ Ringa barnfridsbrott ■ Grovt barnfridsbrott

Vem kan räknas som "närstående"?

- Bedömning utifrån **barnets perspektiv**.
- Barnets föräldrar, nya partners till föräldrarna, syskon och bonussyskon, mor- och farföräldrar, syskon till föräldrarna och deras barn. Även tidigare bonusförälder.
- Skulle personen kunna vara en omsorgsperson till barnet eller har barnet har en stark känslomässig vardaglig anknytning?

Rättsfall där gärningsman ej bedömts som närstående då anknytning saknades, ex. morbror samt ny pojkvän till mamma

Blodsband och biologi saknar betydelse

Vad innebär "bevittna"?

- Sett eller hört **väsentliga delar** av grundbrottet/gärningen, alltså det brottsliga, **ex. utdelade slag eller aggressivt högljutt dödshot.**
- Yvigt kroppsspråk eller höra tjafs/höga röster är inte brottsligt. Inte heller tillräckligt att se blåmärken eller sönderslagna saker.
- Behöver inte förstå att det som bevittnas är ett brott.
- **Behöver ej vara på samma fysiska plats. Omfattar även hot som uttalas på telefon och övergrepp via internet om barnet hör eller ser händelsen.**

Vad innebär "bevittna"? (forts.)

- Ej krav att kunna ge uttryck för sin upplevelse. Små eller funktionsnedsatta barn kan ha svårt för att berätta om upplevelsen.
- Fastställa att barnet varit närvarande vid brottet och objektivt kunna dra slutsatsen att barnet sett eller hört brottet.
- Domstolen bedömer om barnet exponerats för brottet på ett sätt som påverkat dem och måste inte bevittnat varje detalj.

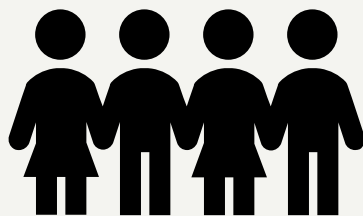
Vilka åldrar omfattas?

Barn 0–18 år, även spädbarn.

Finns domar där spädbarn varit i direkt anslutning till akut händelse där bebisen börjat gråta när mamman ramlat med bebisen i famnen eller i vaket tillstånd befunnit sig i den direkta anslutningen till händelsen och reagerat på det som hänt.

Uppgifter från syskon eller andra personer kan också leda till dom.

Hur påverkas barn av barnfridsbrott?

- Ökad risk att drabbas av psykisk och fysisk ohälsa, PTSD, skolsvårigheter, ångest och depression.
- Större risk för missbruk och kriminalitet i vuxen ålder.
- Normaliseringsprocessen lär barn att våld är en del av relationer vilket ofta leder till egna framtida vålds- eller relationsproblem. Stor risk för framtida våldsutsatthet eller våldsutövande.
- Viktigt med tidigt stöd, skydd och stabila vuxna.

Vad innebär barnets dubbla lojalitet?

- Skydda den som blivit utsatt (mamma blir slagen) men känner samtidigt lojalitet med eller kärlek till förövaren (pappa som slår).
- Splittrade mellan föräldrarna, särskilt under och efter en skilsmässa.
- Emotionell konflikt och blir tvingade välja sida.
- Relationen till båda föräldrarna påverkas negativt, särskilt om en förälder försöker påverka barnet mot den andra föräldern.
- Lojalitetskonflikten leder till känslor av stress, skuld, ångest och osäkerhet.

Barnets olika företrädare

Särskild företrädare

- Vårdnadshavare är misstänkt för brott mot barnet.
- Vårdnadshavare inte kan företräda barnet neutralt.
- Ersätter vårdnadshavarens rätt i juridiska beslut under processen.

Målsägandebiträde

- När barnet är målsägande i ett allvarligt brott (t.ex. barnfridsbrott).
- Ger stöd och trygghet under hela rättsprocessen.
- Hjälper med skadestånd, skyddsåtgärder och kontakter med myndigheter.

Rättsfall – fällande domar

Barn hörde hot, flydde, Svea hovrätt B 12254-23

Barn såg inte slaget men hörde tumultet i rummet bredvid och uppfattade våldet, Svea hovrätt B 10451-23

Barn såg knivhot, mamman medverkade ej, TR + HR (2024)

Rättsfall – friande domar

Endast sett följer (blod, blåmärken), Hovrätten för Västra Sverige B 2194-23

Närvaro i bilen – ej sett brottet, Hovrätten över Skåne & Blekinge B 2821-24

Sov under brottet – inget bevitnande, Svea hovrätt, mål B 968-23

Utmaningar

Svårt bevisa vad barnet uppfattat.

Familjeloyalitet och rädsla.

Den våldsutsatta i grundbrottet vågar eller orkar inte medverka i utredningen.

Begränsade resurser för stödinsatser.

Avslutande ord

Egna rättigheter som målsägandebiträde, skadestånd och stöd/skydd. Tidigare osynliga, räknades som vittnen och inte brottsoffer.

Både juridiska och mänskliga konsekvenser.

Barn tar skada av att bevittna i form av psykisk ohälsa, trauma och skolsvårigheter.

Tydligt signalvärde → våld inför barn aldrig acceptabelt.

Barnkonventionen blev lag 2020 → barns bästa i centrum.

Vi har alla ansvar att se, agera och anmäla.

**Barnets lojalitet med
föräldrarna får aldrig stå i
vägen för rättssäkerhet**

Barnfridsbrottet i praktiken

4 februari 2026

Rebecca Lagh & Markus Antonsson

Som deltagare får du kunskap om:

- Våld i nära relationer och straffrättsliga aspekter, inklusive barnfridsbrottet
- Barnets rättigheter och myndigheternas roller genom rättsprocessen
- Utredning av barnfridsbrott och dess samspel med andra brott
- Polisens och den särskilda företrädarens arbete
- Praktiska exempel och tillvägagångssätt
- Viktiga lärdomar från verkliga fall

För **advokater** och **jurister** som arbetar som målsägandebiträde och särskild företrädare för barn, polis, socialtjänst, ideella organisationer.

Psykiskt och fysiskt våld mot närstående

Halvdag, 29 april 2026

Som deltagare får du kunskap om:

- Psykiskt och fysiskt våld mot närstående
- Våldets konsekvenser
- Normaliseringsprocessen
- Bemötande
- Att fråga om våld på rätt sätt

Särskild framtagen för yrkesverksamma inom **socialtjänst, kvinnojourer** samt **polis**, som i **sitt arbete möter personer som är, eller har varit, utsatta för våld**

Vad tyckte du om dagens webinarium?

Ta gärna 30 sekunder och svara på utvärderingen!
Efter det besvaras frågor i mån av tid

Frågor?

**Årets
samhälls-
insats 2025**

 EVENSKA
UTBILDNINGSPRISSET

Tack för idag!

För frågor om BG Institute och våra kurser,
mejla oss på kursinformation@bginstitute.se

**Årets
samhälls-
insats 2025**

SVENSKA
UTBILDNINGSPRISET